

Robert Beck (og Klingberg Landsbylaug)
Bygaden 42
6440 Augustenborg

Att. Kristian Nordstrøm

Landzonetilladelse til etablering af ny sø på matr. nr. 102. Svenstrup ejerlav, Svenstrup.

Kristian Nordstrøm har den 17. december 2025 på vegne af lodsejer og Klingberg landsbylaug søgt om at etablere en 60-70 m² stor sø på matr. nr. 102 Svenstrup ejerlav, Svenstrup. Lodsejer er Robert Beck. Formålet er at lave et biodiversitetsprojekt der også fungerer som et attraktivt samlingssted for børn og voksne

Afgørelse

Sønderborg Kommune giver landzonetilladelse til som ansøgt at etablere en ny sø på matr.nr 102 Svenstrup ejerlav, Svenstrup. Landzonetilladelsen gives jf. §35, stk. 1. i planloven¹. Nedenfor ses luftfoto med placeringen af den nye sø på ejendommen.

Tilladelsen bliver offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk under "Høringer" den 6. maj 2026. I må ikke udnytte tilladelsen, før klagefristen er udløbet den 3. juni 2026 kl. 23.59 (se klagevejledning på sidste side).

Hvis kommunen modtager klager over tilladelsen, må tilladelsen ikke udnyttes, før Planklagenævnet har afgjort sagen. Modtager vi en klage, får I besked med det samme. Hører I ikke fra os efter klagefristens udløb, har vi ikke modtaget klager.

Tilladelsen er gyldig i 5 år fra dags dato. I skal være opmærksom på, at denne afgørelse kun er givet i forhold til planloven.

Lovgrundlag

Vand og Natur

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

¹ LBK nr. 572 af 29. maj 2024

Ejendommen ligger i landzone, og ansøgningen om at grave en sø kræver tilladelse efter bestemmelserne i planlovens §35, stk. 1.

Efter §35 må der i landzone bl.a. ikke ske ændringer i anvendelsen af ubebyggede arealer uden forudgående tilladelser fra kommunen.

Ved meddelelse af landzonetilladelse skal landskabelige og naturmæssige værdier tilgodeses.

Figur 1: Oversigtskort med placering af ønskede sø. Kortet er indsendt af ansøger

Vilkår

Tilladelsen gives på betingelse af:

- At søen placeres som anvist på den indsendte skitse vist ovenfor og cirka får en størrelse og udstrækning som vist på skitsen.
- At det opgravede materiale udspreddes i et lag på højst 50 cm på egen matrikel.
- Der skal være mindst 4 meter fra naboskel til søbred.
- Bredderne udformes, så der de er bugtede og afrundede.
- Søen etableres med flade brinker og bredzoner og en maksimal dybde på 1,5 meter på midten.
- Skikkelsen og vandføringsevnen af det private rørlagte vandløb Skærebæk 9.0 må ikke ændres.

- Der må ikke opsættes redeguse og der må ikke laves øer.
- Der må ikke udsættes fisk, ænder, krebs mv. i søen.
- Der må ikke udplantes vand- eller sumplanter.
- At der rettes henvendelse til natur@sonderborg.dk når søen er etableret.

Begrundelse

Landskabelige hensyn

Søen placeres i et braklagt areal i kanten af en markblok. Der er i dag allerede lavet et samlingssted med flagstang, bordbænkesæt, påskeliljer, store sten og træer. Det ansøgte projekt bliver en udvidelse af det eksisterende opholdsareal og kommer til at passe ind i det eksisterende landskab. Arealet ligger lavt i forhold til de omkringliggende marker og fremstår derfor ofte vådt. Det er derfor taget ud af driften.

Naturmæssige hensyn

Arealet til søen er ikke § 3 natur, det er under 2500 m² og opfylder dermed ikke arealkravet. I øvrigt har der ikke udviklet sig en botanik, der underbygger § 3 beskyttelse. Der ligger et større sammenhængende §3 areal med både eng, mose og overdrev ca. 150 m sydøst for placeringen af den nye sø. Der vil med sandsynlighed kunne spredes arter herfra til det omkringliggende brakareal. Derudover er der inden for en radius af 1 km flere registreringer af både stor og lille vandsalamander samt løvfrø.

Søen kommer til at ligge lysåbent, hvilket betyder at den vil kunne blive habitat for undervandsplanter og insekter der er tilknyttet vandhuller, såvel som padderne. Søen vil også kunne være et vandreservoir for områdets fugle og pattedyr.

Samlet set vurderes det, at søen kan bidrage positivt til den landskabelige oplevelser og samtidig højne naturindholdet i området.

På den baggrund vurderer kommunen, at søen har en udformning, placering og anvendelse, der gør, at den ikke er i strid med landzonebestemmelserne, planhensyn som relevante retningslinjer i kommuneplanen, eller strider imod hensyn til naboer.

Begrundelse for vilkår

Vilkår til breddens udformning skal sikre, at søen får et naturligt udseende og indpasses landskabet. Søens profil skal sikre at den bliver af størst mulig gavn for biodiversiteten.

Vilkår til beplantning og udsætning af arter i søen mv. skal sikre søens naturtilstand med naturlige og hjemmehørende arter, som er tilknyttet lysåbne søer/vandhuller.

Vilkåret om at jorden skal spredes ud i et lag på 30-50 cm. Skal sikre at der ikke bliver skabt en synlig terrænændring.

Redegørelse

Ansøgning

Der ansøges om at etablere en sø på 60-70 m² på matr.nr. 102 Svenstrup ejerlav, Svenstrup

Søen er en del af et projekt der sætter biodiversitet og lokalsamfundet i centrum.

Projektet omfatter en hyggelig "grusplads" med indbydende siddepladser, hvor landsbyens beboere og besøgende kan mødes, dyste i rundbold eller riste snobrød over bålet. Cyklistens pause bliver endnu bedre her, med panoramaudsigt over vandhul og farvestrålende vilde blomster, der bringer naturen helt tæt på.

Anlægget bliver det første, der møder øjet ved ankomsten til Klingbjerg og inviterer til oplevelser i naturen, sjove aktiviteter og stærkt fællesskab.

Beskrivelse af lokaliteten

Området er besigtiget d. 3. marts 2026. Arealet fremstod ved besigtigelsen som et udyrket markareal med næringskrævende arter som stor nælde, burrenerre og liden storkenæb og fugtigbundsarter som lysesiv og lav ranunkel.

Arealet havde karakter af at være næringspåvirket med kraftig, mørkegrøn vegetation og konkurrencesterke arter. Fotos fra besigtigelsen ses nedenfor.

Figur 2 Foto fra besigtigelsen 03-03-2026, i sydlig retning.

Overordnede og almene samfundsmæssige hensyn

Landzonebestemmelserne skal virke for gennemførelsen af kommuneplan 2023-2035. I landzonetilladelsen er der taget højde for de relevante hensyn:

Landskab:

Ejendommen ligger i et område der i kommuneplanen er udpeget som et bevaringsværdigt landskab og indenfor et større sammenhængende landskab. Det er derfor vigtigt at ændringer i beplantning, terræn og arealanvendelse så vidt muligt tilpasses landskabets karakter. Søen ligger også inden for indvindingsopland og drikkevandsinteresser. Lerlaget i området er ca. 15-30 tykt og det vurderes at være tilstrækkeligt

Natur:

Ejendommen/søen ligger udenfor, men tæt på en økologisk forbindelse i kommuneplanen.

Etablering af søen vurderes at gavne naturværdierne og understøtter dermed den økologiske forbindelse i området

Kulturarv:

Søen ligger ikke inde for udpegninger for kulturkrav og der er ikke registreret væsentlige jordfaste fortidsminder i nærheden af arealet. Afgørelsen har været i høring hos Museum Sønderjylland og de har ingen vurderet af der ikke er behov for en arkæologisk forundersøgelse.

Øvrige hensyn

Søen ligger inden for oversvømmelsesområde, hvilket betyder, at området ofte er vandlidende.

Der er terrænnært grundvand på det areal hvor søen skal ligge, hvilke øger sandsynligheden for at søen vil holde vand.

Der er lavet en konfliktvurdering af øvrige hensyn og vurderet at der ikke er andre samfundsmæssige hensyn der giver anledning til konflikt.

Samlet set vil etableringen af den ansøgte sø ikke stride imod retningslinjer i kommuneplan 2023-2035.

Nabohensyn

Søen ligger op til skel til naboer mod nord og øst. Derfor er der stillet vilkår til at søen skal etableres minimum 4 m fra naboskel.

Der er ikke foretaget naboorientering jf. planlovens §35 stk. 4 og 5, da nabomatriklerne op mod søen er ubebyggede.

Søen vil ikke komme til at have mærkbar effekt på overfladevandets forløb fra og til nabomatriklerne. Samlet set vurderes det, at det ansøgte at have underordnet betydning for naboerne.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er nr. 197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet rundt om Als, der ligger i en afstand af 1900 m fra søen. På baggrund af projektets karakter og afstanden til Natura 2000 området vurderer kommunen, at projektet ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter forringer levevilkårene for de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Hvepsevåge (Y)
	Isfugl (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Bilag IV-arter efter EU-habitatdirektiv

Arter beskyttet ifølge EU-habitatdirektivets bilag IV må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder herunder særligt deres yngle- og rastesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Kommunen har ikke konkret kendskab til forekomst af særligt beskyttede arter i området. Det vurderes, at området potentielt kan blive levested for nogle af de bilag IV arter der findes i kommunen. Der er registreret stor vandsalamander og løvfrø i flere søer i en radius af 1 km fra den ansøgte sø.

På baggrund af projektets karakter afvises det, at projektet vil ødelægge eller beskadige plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, som er nævnt i habitatdirektivets bilag IV.

Derimod vurderes det, at en ny sø i området vil kunne øge biodiversiteten og være gunstig for flere arter, herunder bilag IV padde-arter.

Øvrige forhold

- Kommunens landzonetilladelse jf. planloven fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til andre forhold, som reguleres af anden lovgivning.
- Du skal være opmærksom på, at du ikke uden kommunens godkendelse må lave ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, som kan medføre opstuvning af vand uden for din ejendom. Det er endvidere ejers eget ansvar, at eventuelle braklægnings. Eller MVJ-aftaler overholdes i forbindelse med projektet.

- Hvis det i forbindelse med anlægsarbejdet bliver nødvendigt af udlede grundvand til vandløb, skal der forinden indhentes tilladelse hertil efter miljøbeskyttelsesloven. En eventuel ansøgning herom skal sendes til Sønderborg Kommune.
- Hvis der under jordarbejdet konstateres en forurening af jorden, skal Sønderborg Kommunes afdeling Vand og Natur underrettes på tlf. 88 72 40 84 eller e-mail vand-natur@sonderborg.dk
- Efter museumslovens §25 kan den, der udfører et jordarbejde forud for igangsætning af arbejdet, anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder.
- Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af offentlighedslovens §7 er mulighed for aktindsigt i sagen. Ligeledes skal kommunen efter databeskyttelsesloven §3 gøre opmærksom på, at dine henvendelser og øvrige oplysninger i sagen bliver registreret i Sønderborg Kommune.

Høringer

Museum Sønderjylland har sendt en arkæologisk udtalelse vedr. etablering af søen og de meddeler at det ikke er nødvendigt at der bliver udført en arkæologisk forundersøgelse da risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejdet er minimal. Skulle der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens §27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang det berører fortidsmindet og Museum Sønderjylland – Arkæologi adviseres.

Sønderborg Lufthavn har meddelt at de ingen indvendinger har imod projektet.

Klage

Der er mulighed for at klage til Planklagenævnet over kommunens afgørelse i en 4 ugers periode, efter tilladelsen er offentlig gjort på kommunens hjemmeside, se klagevejledningen sidst i dette brev.

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte mig,

Venlig hilsen

Nina Hauvgaard Degn

Biolog

Telefon 20 47 58 12

nidg@soenderborg.dk

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening

Friluftsrådet

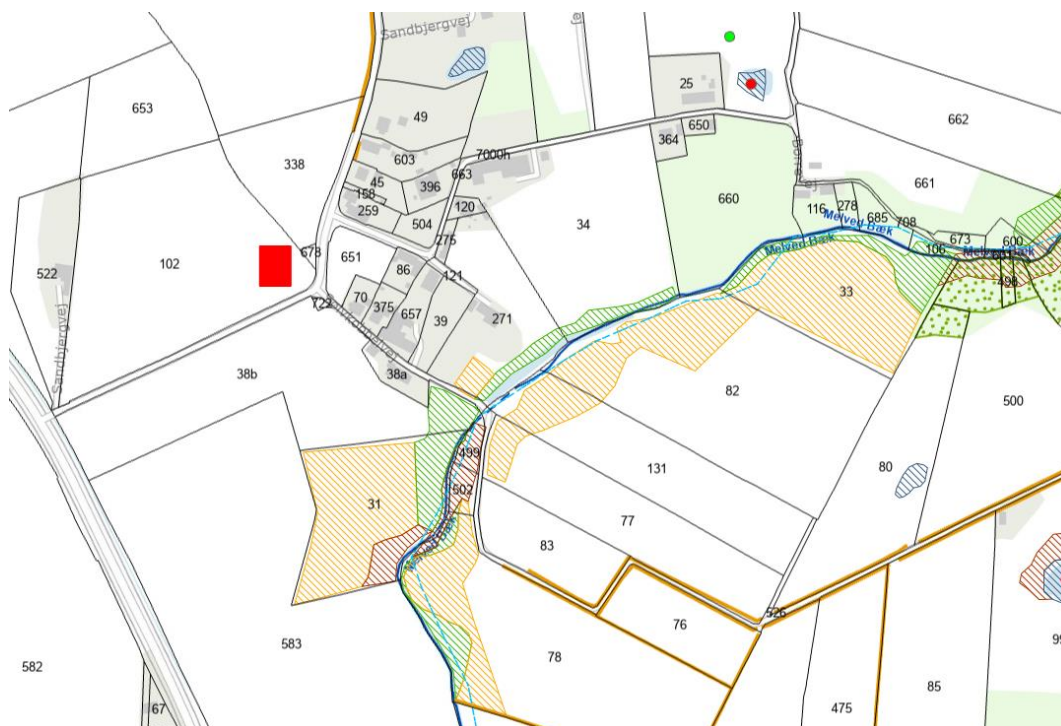
Museum Sønderjylland

Sønderborg lufthavn

Vedlagt bilag:

1. Kort med relevante kommuneplansudpegninger
2. Kort med § 3 beskyttet natur, Natura 2000 og bilag IV arter
3. Klagevejledning

2. Kort med § 3 beskyttet natur, Natura 2000 og bilag IV arter

Figur 4: Kort over beskyttet natur i området omkring matriklen. Den røde firkant markerer matriklen hvor søen skal ligge. De skraverede områder er §3 beskyttet natur: grøn = eng, rødbrun = mose, mørkeblå = sø, gul = overdrev. Sorte linjer er matrikelskel. Blå linjer er vandløb. Grønne prikker er løvfrø, røde prikker er stor og lille vandsalamander.

3. Klagevejledning

Klagevejledning

Der er mulighed for at klage over kommunens afgørelse i en 4 ugers periode, efter tilladelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Afgørelser efter § 35, stk. 1, i planloven kan påklages til Planklagenævnet efter reglerne i planlovens § 58, stk. 1, nr. 1.

Klageberettigede er alle med retlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er også landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen som formål. Disse foreninger og organisationer kan klage på betingelse af,

1. at foreningen eller organisationen har vedtægter og love, som dokumenterer dens formål, og
2. at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Du klager skriftligt via Klageportalen, som du finder et link til på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MITID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Planklagenævnet opkræver et gebyr for behandling af klagen. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og på 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Planklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage skal være indtastet i Klageportalen senest 4 uger efter du har modtaget afgørelsen og senest kl. 23.59 den dag klagefristen udløber.

Gebyret bliver tilbagebetalt hvis:

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Planklagenævnets kompetence.

Gebynet bliver dog ikke tilbagebetalt, hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse, som følge af den tid, der er medgået til klagenævnets sagsbehandlingstid.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal i følge planlovens § 62 stk. 1, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før høringsperioden er udløbet.